

2009 KPSS GENEL KÜLTÜR SORULARI VE AYRINTILI ÇÖZÜMLERİ

1. Göktürk Devleti'nde, Bilge Kağan'ın Budist tapınağı yaptıрма isteğine Vezir Tonyukuk, Budizm'i benimsemenin Türklerin mücadelecı ruhunu kaybetmelerine neden olacağı düşüncesiyle karşı çıkmıştır.

Yalnız bu bilgiyle,

- I. toplumun dinî arayış içerisinde olduğu,
- II. kağanın kararlarının sorgulanabildiği,
- III. din değiştirmenin yaşam biçimini etkilediği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; İslamiyet Öncesi Türk Devletlerinin devlet yapısı ile ilgili olup tamamen ÖSS tarzı hazırlanmıştır. Yalnız bu bilgiyle ifadesi sorunun yoruma açık olmadığını ve sadece paragraftaki bilgiden hareket etmenizi istemektedir. Dolayısıyla I. öncülde verilen toplumun dini arayış içerisinde olduğu yorumuna ulaşamaz; çünkü paragrafta yalnızca Hakan'ın bu yönde talebi vardır. II. öncülde Kağan'ın kararlarına vezir Tonyukuk karşı geldiğine göre Kağan kararları sorgulanabilir, III. öncüldeki yargı ise paragrafın son cümlesinde doğrudan "Türklerin mücadelecı ruhunu kaybetmeleri" şeklinde vurgulandığı için doğru cevap II ve III olarak verilmiştir.

(Cevap D)

2. Türklerin İslamiyet'e geçmeleriyle aşağıdakilerden hangisi kültürel hayatlarında bir sanat kolu oluşturacak derecede önem kazanmıştır?

- A) Hat B) Maden işçiliği
C) Heykel D) Oyma
E) Dokuma

Çözüm:

Soru; Türk-İslam Devletleri kültür ve uygarlığı ile ilgili olup ÖSYM'nin öğrencilerden "İslam dininde resim ve heykel gibi sanat dallarının yasak olmasından dolayı Türklerin de farklı sanat dallarına yöneldiği " bilgisini biliyor musunuz? mantığıyla hazırlanmış bir sorudur. Buna bağlı olarak İslamiyet'e geçmeleriyle ifadesi zaten İslamiyetten önce de Türklerde görülen heykel, maden işçiliği, dokuma ve oymacılık şıkları doğrudan elenerek hat sanatı (El yazmacılığı) kültürel hayatta sanat kolu haline gelmiştir. Öyle ki bilindiği gibi Osmanlı Devleti'nde Lale Devri'nde Avrupa'dan matbaa getirilmiş ancak hattatların çıkarlarının zedeleneceği düşüncesiyle şeyhülislam tarafından çıkarılan fetva ile matbaada dini kitapların basımı yasaklanmıştır. Buradan da anlaşılacağı gibi Osmanlı Devleti'nde en önemli sanat kollarından biri "Hat" sanatı olmuştur.

(Cevap A)

3. Selçuklularda,

- I. hükümdarın Tanrı adına insanları yönetmekle görevli olması,
- II. ülkenin, hanedan üyelerinin ortak malı sayılması,
- III. din işlerinin halifeye, dünya işlerinin sultana ait olması

durumlarından hangilerinin taht kavgalarına neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Çözüm:

Soru; Türk-İslam Devletlerinin devlet yönetimi ile ilgili olup klasik tarzda bir sorudur. Bu soruda I. öncül çeldirici olarak görülebilir. Ve bazı öğrencileri D şikkına yöneltmiş olabilir; ancak Osmanlı Devleti'nin taht kavgası yaşanmayan (I. Ahmed'in Ekber ve Erşed sistemi ve Kafes Usulü'nü getirmesi sonrası) dönemde de hükümdar egemenlik hakkını Tanrı'dan almaktaydı dolayısıyla I. öncül taht kavgalarına neden olmaz. I. öncülün doğru olması için kut anlayışından bahsetmesi ve egemenlik hakkının Tanrı tarafından bir hanedana verilmesinden söz etmeliydi. Dolayısıyla bu bilgi doğrultusunda II. öncül alınmalıydı. III. öncül tamamıyla doldurma bir seçenek olmuştur. Çünkü taht kavgalarıyla halifelüğün bir ilgisi yoktur.

(Cevap B)

4. Orhan Bey zamanında,

- I. ilk Osmanlı medresesinin açılması,
- II. Rumeli'ye geçilmesi,
- III. yaya ve atlı düzenli bir ordunun kurulması

gelişmelerinden hangileri Osmanlı Devleti'nin bu dönemde teşkilatlanmaya başladığının bir göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Çözüm:

Soru, Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemi ile ilgili olup devletin kurumsallaşması ile ilgilidir. Bilindiği gibi Beyliğin devlet haline dönüşmesi Orhan Bey Devri'nde gerçekleşmiştir. Orhan Bey Osmanlı Devleti'ne devleti devlet yapan nitelikler kazandırmıştır. Bunlar; ilk divan teşkilatı, İznik'te ilk medrese, adalet örgütü ve kadılık makamı, yaya ve müselleme adıyla ilk düzenli ordu kurması olmuştur. Bağımsızlık sembolü olarak da kendi adına ilk kez para bastırmıştır. I. öncülde "medrese", III. öncülde "ordu" kavramları kurumsallaşma ile paraleldir. II. öncül ise teşkilatlanmadan sonraki gelişmedir.

(Cevap C)

Çözüm:

Soru; Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi ile ilgili olup toprak yönetimi ve eyalet sistemini sorgulayan bir bilgi sorusudur. Buna göre paragrafta verilen bilgiden I. öncüle ulaşamayız. Zaten I. öncül kendisini "ilk kez" ifadesiyle çürütmüş oluyor. Dolayısıyla I. öncül elendiğinde B ve C şıkları kalıyor. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Tımar Sistemi bozulmuştur; ancak paragraftan bu bilgiye ulaşamayız. Çünkü eyalet sayısının çoğunluğu hala Tımar topraklarına bağlı. Bu nedenle eyalet sayısı 32'den 34'e çıkarıldıysa eyaletleri yönetmekle görevli Beylerbeyi (Paşalar-Valiler) sayısı da doğal olarak yükselmiştir. (ÖSYM şıklara II ve III. seçeneğini koymayarak soruyu kolay hale getirmiştir.)

(Cevap B)

FİLOZOF YAYINCILIK

5. XVII. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin 32 eyaleti varken bu yüzyılın ortalarında 25'i tımar sistemine dahil, 9'u sâlyâneli olmak üzere toplam eyalet sayısı 34'ü bulmuştur.

Bu durumla ilgili olarak,

- I. İlk kez toprak kaybedilmiştir.
- II. Beylerbeyi sayısı artmıştır.
- III. Tımar sistemi bozulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Avrupa mallarının ülkeye girmesi,
- II. ticaret yollarının değişmesi,
- III. esnaf teşkilatının bozulması

durumlarından hangilerinin ekonomiyi olumsuz yönde etkilediği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; Osmanlı Devleti'nin ekonomik yapısıyla ilgili çok kolay bir yorum sorusudur. Osmanlı Devleti'nin ekonomik yönden çöküşünü hızlandıran etkenler sırasıyla ticaret yolları değişti ve Osmanlı bu ekonomik olumsuzluğu gidermek ticareti canlandırmak ve nakit para ihtiyacını karşılamak amacıyla en basit çözüme yöneldi ve yabancı devletlere kapitülasyonlar verdi. Bu durum, Avrupa mallarının ülkeye ucuz girmesine ve ekonominin dışa bağımlı olmasına neden oldu. Sonuçta da yerli sermaye çöktü. Doğal olarak esnaf teşkilatı (Lonca sistemi) bozuldu.

(Cevap E)

7. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde dağılmayı önlemek amacıyla birtakım düşünce akımları ortaya çıkmıştır.

Bu düşünce akımlarından Osmanlılık düşüncesinin önemini kaybetmesinde,

- I. Avrupa'da ulus devletlerin ortaya çıkması,
- II. Meşrutiyet'in ilanına rağmen azınlıkların ayrılıkçı hareketlerini sürdürmesi,
- III. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Çözüm:

Soru; XIX. yy. Osmanlı Dağılma Dönemi ile ilgili bir soru olup dağılmayı engellemeye yönelik fikir akımlarını sorgulamaktadır. Bilindiği gibi Fransız İhtilali'nin etkisiyle ortaya çıkan ve yayılmaya başlayan Milliyetçilik düşüncesi çok uluslu olan İmparatorlukları olumsuz etkilemiş ve farklı etnik grupları isyan ettirmiştir. Bu imparatorluklardan biri de Osmanlı olmuştur. Osmanlı Devleti dağılmayı ve azınlık isyanlarını önlemek amacıyla azınlıkları da kendi "vatandaşı" sayan ve ırk, din, dil ayrımı yapmaksızın Müslümanlarla eşit olmalarını savunan "Osmanlılık" düşüncesini ortaya atmıştır. Soruda verilen "Osmanlılık" düşüncesi I. öncüldeki "ulus devlet", II. öncüldeki "azınlıkların ayrılıkçı hareketleri" kavramlarıyla ters orantılıdır. III. öncüldeki Yeniçeri Ocağı'nın bu konuyla hiçbir ilgisi yoktur. Dolayısıyla cevap I ve II yani D'dir.

Not: Azınlıkların ayrılıkçı hareketlerini sürdürmeleri ifadesi daha önce ÖSS'de sorulmuş bir soruda kullanılmıştır. KPSS'ye hazırlanan öğrencilerin yalnızca KPSS'de geçmiş yıllarda sorulmuş soruları değil ÖSS'de çıkanları da çözmelerini tavsiye ediyorum.

(Cevap D)

8. Osmanlı Devleti'nde gerekli görüldüğünde herhangi bir yöneticinin mal varlığına el konulabilmesi (müsadere) usulü Tanzimat Fermanı'yla kaldırılmıştır.

Bu usulün kaldırılmasıyla yöneticinin,

- I. Devlete olan güveni artmıştır.
- II. Özel mülkiyet hakkına güvence getirilmiştir.
- III. Yöneticilik yetkileri artırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Çözüm:

Soru, Osmanlı Devleti'nin XIX. yy. Islahat Hareketlerine bağlı olarak hazırlanmış güzel bir yorum sorusudur. Fatih Sultan Mehmet Devri'nde başlatılan devlet adamlarının mallarına el konulması geleneği olan Müsadere sisteminin ilk olarak II. Mahmud tarafından ve resmi olarak da Tanzimat Fermanı'nda kaldırılması ile yöneticilerin özel mülkiyet hakkına güvence getirilmiştir. Dirlik sisteminin bozulmasıyla gelirlerini düzenli alamayan yöneticilerin gönlü alınmak istenmiştir. II. Mahmud Devri'nde de bilindiği gibi Dirlik Sistemi kaldırıldı. Devlet adamlarına maaş bağlandı. Müsadere Sisteminin kaldırılmasıyla Devlete bağlılıkları sağlanarak devlet işlerinin sisteme bağlanması amaçlandı. Ancak bu gelişmelerin yöneticilerin yetkilerini artırmak ile bir ilgisi yoktur. Gelirlerini artırmak deseydi III. öncül alınabilirdi. Bu doğrultuda cevap I ve II olacaktır.

(Cevap C)

9. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Tanzimat'ın ilanı,
- II. Meşrutiyet'in ilanı,
- III. Islahat Fermanı'nın ilanı

gelişmelerinin hangilerinde Avrupa'da görülen 1848 ihtilallerinin etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Çözüm:

Soru; Yakınçağ Avrupası'nın XIX. yy'da Osmanlı'ya etkileri olarak sorulmuş bir soru olup KPSS ilk kez 1848 İhtilallerini sorgulamıştır. KPSS konu anlatımlı kitapların hemen hemen hiçbirinde 1848 İhtilallerinden bahsedilmez. ÖSS formatlı bir sorudur. Ancak soruda pek de bilgiye gerek yoktur. Kronoloji bilgisi olan öğrencilerin mantığını kullanarak kolaylıkla çözebileceği bir sorudur. 1848 İhtilalinin Osmanlı'ya hangilerinde etkisi vardır. Sorusunda bu tarihten sonra bir gelişme olması gerekir, dolayısıyla 1839 yılında yayımlanan Tanzimat Fermanı'na bir etkisi olmaz. 1856'da yayımlanan İslahat Fermanı ve 1876'da meydana gelen Meşrutiyet'in ilanına etkisi vardır. Dolayısıyla cevap II ve III olacaktır.

Not: 1848 ihtilalleri: Sanayi inkılabı sonrası ortaya çıkan işçi sınıfının haklarını korumak, amacıyla ortaya çıkmıştır. Bu ihtilallerden sonra Avrupa'da sosyalist akımlar güçlenmiş ve işçi sınıfı yeni haklar elde etmiştir.

(Cevap E)

10. Kurtuluş Savaşı'nda, TBMM Hükûmetinin yarı resmî yayın organı hâline gelen gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hakimiyet-i Milliye
- B) Peyam-ı Sabah
- C) İrade-i Milliye
- D) Yenigün
- E) İkdam

Çözüm:

Soru; Kurtuluş Savaşı örgütlenme dönemi ile ilgili olup 2009 KPSS'nin en ayırt edici ve seçici sorusudur. Birçok öğrenci C şıkkındaki İrade-i Milliye Gazetesi'ne gitmiş olabilir; ancak soru TBMM Hükûmeti'nin yarı resmî yayın organı olarak sorulmuş, bilindiği üzere İrade-i Milliye Gazetesi'nin çıkarılmasına Sivas Kongresi'nde karar verilmiştir. Bu nedenle İrade-i Milliye TBMM Hükûmeti'nin değil, Temsil Heyeti'nin yayın organıdır. Hakimiyet-i Milliye, Mustafa Kemal tarafından çıkarılmış ve daha sonra Ulus Gazetesi adını almıştır. Doğru cevap Hakimiyet-i Milliye'dir.

(Cevap A)

11. Kurtuluş Savaşı'nda,

- Birinci İnönü Zaferi'nden sonra Anlaşma Devletlerinin Londra'da konferans düzenlemesi ve TBMM'yi davet etmesi
- Sakarya Zaferi'nden sonra Fransa'nın TBMM'yle Ankara Antlaşması'nı yapması

gelişmeleriyle aşağıdakilerden hangisine ulaşıldığı savunulabilir?

- A) Anlaşma Devletlerinin TBMM'yi Sakarya Savaşı'ndan sonra tanıdığına
- B) İngiltere'nin savaşın sonuna kadar Yunanlıları desteklediğine
- C) Halkların dış politikada etkili olduğuna
- D) Uluslararası antlaşmaları uygulamak zorunluluğu olduğuna
- E) Askerî başarıların Anlaşma Devletlerini TBMM'yle antlaşma yapmaya zorladığına

Çözüm:

Soru; Kurtuluş Savaşı Muharebeler Dönemi konusu ile ilgili ÖSS tarzı basit bir yorum sorusudur. Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı başında söylediği "Siyasi zaferler, askeri başarılarla kazanılacaktır." sözünü doğrular nitelikte gelişmeler verilerek çıkarım yapılması istenmiştir. Öncülde verilen;

I. İnönü sonrası (askeri) → konferans (diplomatik)

Sakarya sonrası (askeri) → Ankara Antlaşması (diplomatik)

E şıkkında Askerî başarı sonrası → Antlaşma (diplomatik) şeklinde aynen geçmiştir.

(Cevap E)

12. Türkiye Büyük Millet Meclisi, 11 Mayıs 1920 tarihinde Bekir Sami Bey'in başkanlığında bir heyeti, Moskova'ya Sovyetler Birliği'yle bağlantı kurmak ve dostluk antlaşması ortamı hazırlamak amacıyla göndermiştir.

TBMM'nin, Sovyetler Birliği'yle antlaşma yapma gereği duymasındaki amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Londra Konferansı'nın yapılmasını geciktirmek
- B) Sovyetler Birliği'ndeki yeni rejimin ülkede yayılmasını önlemek
- C) Kafkasya Cumhuriyetlerinin kurulmasını engellemek
- D) Düşmanları aynı olan iki ülke arasında siyasi ve askerî güç birliği sağlamak
- E) Mecliste birlikte hareket edilmesini sağlayarak gruplaşmaları önlemek

Çözüm:

Soru; Kurtuluş Savaşı Muharebeler Dönemi konusu ile ilgili olup yine ÖSS tarzı bir yorum sorusudur. TBMM Hükümeti'nin Dış İşleri Bakanı Bekir Sami Bey'i Sovyetler Birliği ile dostluk antlaşması ortamı hazırlamak amacıyla Moskova'ya göndermesinin amacı sorulmaktadır. Sovyetler Birliği ile dostluk ilişkisi kurulmak isteniyorsa, bu durum her iki devletin ortak bir paydası olduğu anlamına gelir. A, B, C, E şıklarında böyle bir ortaklık görülmezken "D" şıkında "Düşmanlarının aynı olduğu" vurgulanmıştır. TBMM "düşmanının düşmanı benim dostumdur" mantığıyla güçlü bir devlet olan Sovyet Rusya'ya yaklaşmıştır.

(Cevap D)

13. Kurtuluş Savaşı'nın bütün şiddetiyle devam ettiği bir ortamda ara seçimlere gidilerek TBMM'nin çalışmalarını sürdürmesi sağlanmıştır.

Bu bilgiyle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Halk egemenliğinin sürekliliğine önem verilmesine
- B) TBMM Hükümetiyle İstanbul Hükümeti arasında görüş ayrılığı olduğuna
- C) TBMM'ye Mebuslar Meclisinden katılım olduğuna
- D) Ulusal güçlerin birleştirilmek istendiğine
- E) Mecliste görüş ayrılıklarının olduğuna

Çözüm:

Soru; Kurtuluş Savaşı Muharebeler Dönemi konusu ile ilgili olup yine ÖSS tarzında hazırlanmış bir yorum sorusudur. Kolaylıkla yorumlanması gereken bu sorunun çeldiricisi E seçeneğidir. Ancak bu tip sorularda genel ve kapsamlı bir yargı içeren seçenek işaretlenmelidir. Herkes tarafından geçerliliği olan A şıkkı doğru seçenek alınmalıydı. Çünkü mecliste görüş ayrılıklarının olması seçimle engellenemez. Yani yeni seçilen milletvekilleri arasında da görüş ayrılığı olabilir. Bu nedenle seçim ve meclis ifadelerinin geçtiği bir soruda öğrencilerin ulus iradesi = Ulusal egemenlik gibi kavramları bulması gerekir.

(Cevap A)

14. Türkiye, Musul'un Misakımillî sınırları içinde olduğuna aşağıdakilerden hangisini gerekçe olarak göstermiştir?

- A) Türklerden başka ulusların da yaşamasını
- B) Sykes-Picot Anlaşması'na göre Fransızlara verilmiş olmasını
- C) Mondros Mütarekesi'nin imzalandığı tarihte Osmanlı sınırları içinde olmasını
- D) Petrol bakımından zengin olmasını
- E) İngiltere'nin mandası olmasını

Çözüm:

Soru, Lozan Konferansı konusu ile ilgili bir soru olup Misakımilli kararlarının ilk maddesini bilen öğrencilerin kolaylıkla yapabileceği bir sorudur. Misakımilli kararlarının ilk maddesi bilindiği gibi “ulusal sınırlar içinde vatan bütündür, bölünemez.” Daha sonra ulusal sınırlar ifadesini açıklar ve Mondros imzaladığı sırada Osmanlı'ya bağlı olan toprakları içine aldığı ifade eder. KPSS'ye giren öğrencinin Misakımilli kararlarını iyi bilmesi gerekir. Bunun nedeni bu kararları bilerek hem Sevr Antlaşması'nın içeriğini, hem Kurtuluş Savaşı'nın ne üzerine yapıldığını hem de Lozan Antlaşması'nın konularını kavramış olur. Misakımilli kararlarını kolay akılda tutabilmenin yolu ise şöyledir.

1. Madde - Ulusal sınırlar
2. Madde } Numaralı bölgelerde
3. Madde } gerekirse Halk oyla-
4. Madde } ması yapılacak.
5. Kapitülasyonlar
6. Azınlıklar
7. Boğazlar

(Cevap C)

15. Lozan Antlaşması'yla,

- I. Boğazlar Komisyonunun kurulması,
- II. İstanbul'daki Rumlarla Batı Trakya'daki Türklerin mübadele dışında bırakılması,
- III. Yunanistan'ın savaş tazminatı karşılığı Karaağaç'ı, Türkiye'ye vermesi

konularından hangileri Türk-Yunan ilişkilerinde uygulamalardan kaynaklanan sorunlara neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; Lozan Konferansı konusu ile ilgili hazırlanmış olup Atatürk Dönemi dış politikasıyla da bağlantılı bir bilgi sorusudur. Soruda Türkiye - Yunanistan arasındaki bir sorunun bulunması istenmiştir. Bu nedenle öncelikle Türkiye, Yunanistan, Türkler, Rumlar kelimelerinin geçtiği öncüllere bakabiliriz. II. öncül Türkiye - Yunanistan arasındaki bir soruna işaret ediyor. III. öncül bir sorun değil, sorunun çözümüdür. I. öncüldeki “Boğazlar Komisyonu” direk Türkiye ve Yunanistan'la ilgili olmadığı için elenebilir. I. öncül zaten Türkiye'nin tam olarak lehine bir karar olmadığı için Yunanistan ile bir sorun yaşanmadı. Yalnızca Montrö Boğazlar Sözleşmesi sırasında Rusya ile Boğazlar konusunda sorun yaşandı. Türkiye ile Yunanistan arasındaki en büyük sorun 1926 ve 1930 yılları arasında neredeyse iki ülkeyi savaşa götüren Nüfus Mübadelesi (değiş - tokuş) konusudur. Bilindiği üzere bu sorunun yaşanmasında Yunanistan'ın İstanbul'da çok fazla Rum bırakmak istemesi etkili olmuştur. Bu durumun sebebi ise İstanbul'daki Rumların ticaret yaparak zengin olması ve ekonomik yaşamda etkin olmasıdır. III. öncüldeki savaş tazminatı konusu Lozan'da çözülmüş ve daha sonra sorun yaşanmamıştır.

(Cevap B)

FİLOZOF YAYINCILIK

16. Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk kadını erkekle eşit olarak,

- I. mirastan aynı oranda pay alma ve tanık olma,
- II. milletvekili seçme ve seçilme,
- III. belediye seçimlerine katılma haklarını kazanmıştır.

Bu kazanımların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, II, III B) I, III, II C) II, I, III
D) II, III, I E) III, I, II

Çözüm:

Soru; Cumhuriyet Dönemi siyasi gelişmeler konusu ile ilgili olup KPSS'nin çok yer verdiği kronolojik sıralama sorusudur. Cumhuriyet döneminde kadınlar önce sosyal haklarını daha sonra siyasal haklarını elde etmişlerdir. II. ve III. öncül siyasal haklarla ilgili olduğu için eleyebiliriz. Bu durumda A ve B şıkları kalır.

Kadınlar;

1930'da belediye seçimlerine

1933'te muhtarlık seçimlerine

1934'te milletvekilliği seçimlerine

katılma hakkı kazanmıştır.

İdare anlamında mantıksal sıralama muhtarlık, belediye, milletvekilliği olması gerekirken ilk ikisinin yeri değişmiştir. Ülke yönetimine direk katılmak en son elde edilen hak olduğu için bu mantıkta bizi "B" şikkına götürür. Buna bağlı olarak kadınlar; I. öncülde verilen sosyal hakları 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile, belediye seçimlerine katılma hakkını 1930'da ve milletvekili seçme ve seçilme hakkını birçok Avrupa ülkesinden önce 1934'te kazanmıştır.

(Cevap B)

17. – Kapitülasyonların kaldırılması

– Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

Yukarıdaki gelişmelerde aşağıdaki ilkelere hangisinin temel alındığı savunulabilir?

A) Bağımsızlık

B) Laiklik

C) Halkçılık

D) Devletçilik

E) İnkılapçılık

Çözüm:

Soru; Atatürk ilkeleri konusuyla ilgili olup bilgi sorusu olarak hazırlanmıştır. İlkeleri iyi anlayan öğrenciler için çok kolay bir sorudur. Atatürk ilkeleri konusunun içeriğini bilmeyen öğrencilerin aklına şöyle bir soru gelmiş olabilir: Bağımsızlık diye bir Atatürk ilkesi var mı? Bağımsızlık, Atatürk'ün bütünüleyici ilkesi olarak bilinir ve siyasi yönü kapsadığı gibi ekonomik yönlü de olabilir. Nitekim Yeni Türk Devleti'nin ekonomik bağımsızlığa giden yolu sırasıyla 3 adımdan geçer.

I. 1923'te Lozan'da kapitülasyonların kaldırılması

II. 1926'da Kabotaj Kanunu'nun kabulü. (Türk karasularında Türk şirketlerin ticaret yapması) ve

III. 1927 yılında Duyun-u Umumiye İdaresi'nin (Genel Borçlar İdaresi'nin) kapatılması.

Not: Sanıldığı gibi Duyun-u Umumiye İdaresi Lozan'da kaldırılmamış, kaldırılma kararı alınmıştır.

(Cevap A)

FİLOZOF YAYINCILIK

18. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışının ırk, mezhep ve sınıf ayrılıklarına karşı olması,

I. millî birlik ve beraberlik,

II. kültürel birlik,

III. sosyal dayanışma

durumlarından hangilerini desteklediğini gösterir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; Atatürk ilkeleri konusuyla ilgili olup yine ilkeler konusunun içeriğine hakim olmayı gerektirmektedir. I. öncül tıpkı bir önceki soruda Bağımsızlık ilkesinde olduğu gibi Milliyetçilik ilkesinin bütünüleyici ilkelerinden biridir. II. öncülde din ve kültür ifadelerinin aynı anlamda olduğunun bilinmesi yeterlidir. III. öncüldeki sosyal dayanışma ifadesi ise I. öncülle bağlantılı olup milli birlik ve beraberlik sağlanırsa sosyal dayanışma da desteklenmiş olur.

(Cevap E)

19. Atatürk, "Ülkeler çeşitlidir; fakat uygarlık birdir ve bir milletin kalkınması için de bu tek uygarlığa katılması gerekir. Osmanlı Devleti'nin düşüşü Batı'ya karşı elde ettiği başarılarından çok, mağrur olarak kendisini Avrupa milletlerine bağlayan ilişkileri kestiği gün başlamıştır." demiştir.

Atatürk'ün bu anlatımıyla aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Eski bir tarih mirasına sahip olduğuna
- B) Batı'nın yayılcı siyaset izlediğine
- C) Çağdaşlaşmanın gereğine
- D) İmparatorlukların siyasi varlıklarını korumalarının güçlüğüne
- E) Batı uygarlığının kendisinden önceki uygarlıklardan yararlandığına

Çözüm:

Soru; Atatürk ilkeleri konusuyla ilgili olup Türkçe paragraf soruları formatında hazırlanmış bir paragrafta anlam sorusudur. ÖSS tarzı olan bu sorunun metninde genel olarak Atatürk Avrupa milletleriyle kültürel bağlarını kesmesi Osmanlı Devleti'ni yıkıma götüren bir hata olarak gösterilmiş ve çağdaşlaşmanın gereği vurgulanmıştır.

(Cevap C)

20. I. Hilafet

II. Şeriye ve Evkâf Bakanlığı

III. Erkânı Harbiye Bakanlığı

1924 yılında, yukarıdakilerden hangilerinin yönetim birliğini güçlendirmek amacıyla kaldırıldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; Cumhuriyet Dönemi'nde siyasi alanda yapılan inkılaplarla ilgili bir soru olup hem bilgiye hem de yoruma dayalıdır. Cumhuriyet Dönemi'nde 3 Mart 1924 gelişmeleri önemli yer tutar. Aynı gün yapılan 3 gelişme soruda verilerek "hangileri yönetim birliğini güçlendirmek amacıyla kaldırılmıştır?" diye sorulmuştur. Buna bağlı olarak Halifelik'in kaldırılması şüphesiz yönetimde oluşabilecek ikilikleri ortadan kaldıracaktır. Şer'îye ve Evkaf Bakanlığı (Din İşleri Bakanlığı) dinin siyasete karışmasını önleyerek, din işlerini siyasetten ayırmış ve böylece yönetimde birliği güçlendirmiştir. Erkan-ı Harbiye Bakanlığı'nın (Savaş Bakanlığı) kaldırılması ise ordunun siyasetten ayrılmasını ifade eder ve kaldırılmasında yönetim birliğini güçlendirmek amaçlanmamıştır. Aksine kaldırılması ile yönetime muhalif bir grup olarak askerler Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kurmuştur. Yani Erkan-ı Harbiye Bakanlığı yönetimde bir ikilik yaratmamaktadır. Ancak resmî bir dini makamın varlığı hakimiyeti süresince teokrasi ile yönetilmiş Osmanlı Devleti'nden sonra kurulan Yeni Türk Devleti'nin siyasi birliğini güçlendirmede önünde büyük bir engel oluşturacaktır.

Not: Soru öğrencilerin en çok hata yaptığı soruların başında gelmektedir.

(Cevap D)

21. Osmanlı Döneminde XIX. yüzyılın ilk yarısında sarık ve kavuk yerine fesin giyilmesine, Cumhuriyet Döneminin ilk yıllarında ise fesin yerine şapkanın giyilmesine karşı çıkmıştır.

Bu iki duruma göre,

I. Yenilikler anlayış değişikliğinin sonucudur.

II. Yenilikler tepkiyle karşılanmıştır.

III. Yeniliklerin benimsenmesi belli bir süreci gerektirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; Cumhuriyet Dönemi inkılaplarıyla ilgili bir soru olup yoruma yönelik ÖSS tarzı hazırlanmıştır. Türk toplumunun yapısını sorgulayan bir özelliğe sahiptir. Türk toplumu genel olarak alışkanlıklarından taviz vermek istememektedir. Bu durum kendini feste de göstermiş, şapkada da I. öncülde yeniliklerin anlayış değişikliğinden kaynaklandığına kolaylıkla ulaşılabilir. II. öncüldeki tepkiyle karşılandığından paragrafta zaten söz edilmiş I ve II'yi bulduktan sonra seçeneklerde bu cevaba yer verilmediğini görerek eleme yöntemiyle de çözülecek bu soruda III. öncüle de ulaşılır.

(Cevap E)

22. Aşağıdakilerden hangisi, cumhuriyetin ilanının doğurduğu sonuçlardan biri değildir?

- A) Hükümet kurmanın yeni yöntemle bağlanması
- B) Devletin rejiminin adının konması
- C) İstiklal Marşı'nın kabul edilmesi
- D) Devletin başkanının belirlenmesi
- E) Halifeliğin kaldırılması

Çözüm:

Soru; Cumhuriyet Dönemi siyasi gelişmeleri konusu ile ilgili olup kronolojik sıralama bilgisi sorusudur. A, B, D şıkları Cumhuriyet rejiminin doğal sonuçlarıdır. Halifeliğin Cumhuriyet'ten öncemi sonramı kaldırıldığını bilmek bizi doğru cevaba götürür. Doğru sıralama, Saltanat (1922) → Cumhuriyet (1923) → Halifelik (1924) şeklindedir. Birlik gerektiren bir mücadele ortamında dinle ilgili konular Cumhuriyet sonrasına bırakılmıştır. İstiklal Marşı ise yaşatılmak istenen birlik ortamının sonucudur ve 1921'de I. İnönü Savaşı sonrası kabul edilmiştir.

(Cevap C)

23. TBMM, aşağıdakilerden hangisiyle padişah ve halifenin siyasi ve hukuki yetkilerini üstlenmiştir?

- A) Teşkilat-ı Esâsiye Kanunu'nun kabul edilmesi
- B) Tekâlif-i Milliye Buyrukları'nın çıkarılması
- C) İstanbul'un resmen işgal edilmesi
- D) Lozan Antlaşması'nın imzalanması
- E) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması

Çözüm:

Soru; Kurtuluş Savaşı Dönemi ile ilgili olup 2009 KPSS'nin en ayırt edici (seçici) sorularından biri olmuştur. Bu soruda öğrencilerin dikkat etmesi gereken husus sorunun sonundaki üstlenmiştir ifadesidir. Bu kelimeyi padişah ve halifenin siyasi ve hukuki yetkilerinin sona ermesi olarak algılayan öğrenciler C veya D şıklarına yönelmiş olabilir. Ancak padişah ve halifenin siyasi ve hukuki yetkilerinin TBMM Hükümeti tarafından üstlenilmesi devleti yönetme hakkının dayandırıldığı temel belge olan Anayasa ile olur. Dolayısıyla Yeni Türk Devleti'nin ilk Anayasası olan Teşkilat-ı Esâsiye Kanunu'nun kabulü doğru cevap olacaktır.

(Cevap A)

24. Aşağıdakilerden hangisi demokratik devlet anlayışıyla bağdaşmaz?

- A) Seçimlerin düzenli aralıklarla tekrarlanması
- B) Gelir ve servet ediniminin kısıtlanması
- C) Etkin siyasi makama seçimle gelinmesi
- D) Siyasi partilerin serbestçe kurulması
- E) İktidarın el değiştirebilmesi

Çözüm:

Soru; devlet yapıları ile ilgili kavramları kapsayan bir sorudur. İlk görünüşte öğrenciler Anayasa ve Yurttaşlık sorularına geçtiğini düşünmüş olabilirler. Demokratik Devlet anlayışı 1982 Anayasası'nın temel niteliklerinden biridir. Demokratik devletin özellikleri arasında iktidarın el değiştirebilmesi, siyasi partilerin serbestçe kurulması, siyasi makama seçimle gelinmesi, seçimlerin düzenli aralıklarla tekrarlanması görülür. Ancak gelir ve servet ediniminin kısıtlanması sosyalizmde görülebilir ama demokratik devlet özelliklerinin kapsamında yer almaz.

(Cevap B)

25. Atatürk Dönemi ekonomisinde,

- I. Türkiye'nin ulusal çıkarlarına aykırı olmayan yabancı sermayeden yararlanma,
- II. âşar vergisini kaldırma,
- III. ekonomik politikaların uygulanmasında bilim ve teknolojiyi temel alma

durumlarından hangileriyle üretimi artırmanın amaçlandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Çözüm:

Soru, Cumhuriyet Dönemi'nde ekonomik alanda yapılan inkılaplar konusu ile ilgili olup yoruma yönelik ÖSS tarzında hazırlanmış bir sorudur. Atatürk Dönemi'nde ekonomide üretimi artırmak amacıyla Devletçilik İlkesi benimsenmiştir. Atatürk'ün Devletçilik İlkesi sosyalizm ve kominizmden ayrılır. Yabancı sermayeyi tamamen yasaklamaz. Bundan hareketle I. öncülde Türkiye'nin ulusal çıkarlarına aykırı olmayan şekilde ayırt etmiştir ve alınmalıdır. Aşar vergisinin (Çiftçinin ürünü üzerinden alınan 1/10 toprak vergisi) kaldırılması çiftçi üzerinden ağır bir yükün kaldırılıp çiftçiyi üretime yöneltmeyi amaçlamıştır. Bilim ve teknolojiye yararlanmak ise tarımda makine kullanılmasına bağlı olarak üretimi arttıracaktır.

(Cevap E)

26. 1929'da başlayan dünya ekonomik bunalımıyla dünya ticaretinde bir düşüş olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumla ortaya çıkan sonuçlardan biri değildir?

- A) Yaşamsal ham madde ihtiyacının artması
B) Sömürge edinme yarışının başlaması
C) Halkın alım gücünün azalması
D) Para değerlerinin düşmesi
E) İşsizliğin artması

Çözüm:

Soru; Cumhuriyet Dönemi ekonomik alanda yapılan inkılaplar konusuyla ilgili olup ÖSS tarzı hazırlanmış bir dikkat sorusudur. Daha önce ÖSS'de çıkmış bir soru "Sanayi Devrimi'nin sonuçlarından biri değildir?" şeklinde sorulmuş ve sömürgeciliğin başlaması cevabı verilmişti. Burada öğrencilerin dikkatinin dağılmaya başladığı son sorulara doğru bu tarz dikkat ölçme sorularını KPSS her zaman yapmaktadır. Sömürge edinme yarışının başlaması bilindiği gibi ilkçağlardan itibaren Yunan, Fenike, İyon kolonileri arasında görülmektedir. Sanayi Devrimi sonrası hızlanmıştır. Dolayısıyla 1929 sonrası başlamış olması imkansızdır. Bu nedenle doğru cevap kelime oyununa düşmeyen öğrencilerin kolaylıkla yapmış olacağı gibi B seçeneği olacaktır.

(Cevap B)

27. Ülkedeki tüm siyasi görüşlerin yönetime yansıtılması amacıyla,

- I. Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin kurulması,
- II. Serbest Cumhuriyet Partisinin kurulması,
- III. Demokrat Partinin kurulması

gelişmelerinden hangileri Atatürk Döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Çözüm:

Soru, Cumhuriyet Dönemi siyasi gelişmeler konusu ile ilgili kronoloji bilgisi gerektiren bir sorudur. Terakkiperver Cumhuriyet Partisi Atatürk'ün demokrasinin sağlanabilmesi için çok sesliliğin gerekliliği düşüncesi doğrultusunda 1924'te kurulmuş, Serbest Cumhuriyet Partisi aynı düşünceyle 1930 tarihinde kurulmuş ancak bilindiği üzere Türk Halkının siyasi olgunluğa erişmemesinden dolayı başarıya ulaşamamıştır. Atatürk, bu iki çok partili siyaset denemesinin başarıya ulaşamaması sonucu bir daha yaşamı boyunca siyasi parti kurulmasına izin vermemiştir. Demokrat Parti 1946 yılında kurulmuştur.

(Cevap D)

28. Atatürk Döneminde Türk hakimiyetinin sağlandığı Boğazların stratejik öneminin günümüzde daha da artmasında, aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu savunulamaz?

- A) Eski Doğu Bloku Ülkelerinin Batı ile ilişkilerinin yoğunlaşmaya başlaması
- B) Varşova Paktı'nın dağılması
- C) Boğazların Batı'ya açılan en önemli kapı olma özelliğini koruması
- D) Kafkaslardaki devletler arasında sınır sorunlarının yaşanması
- E) Rusya Federasyonu'nun Kafkas devletleri üzerinde etkinliğini korumaya çalışması

Çözüm:

Soru, Atatürk Dönemi Dış Politikası konusu ile ilgili seçici bir yorum ve bilgi sorusu olarak hazırlanmıştır. Boğazların günümüzde stratejik öneminin daha da artmasında A, C, D ve E seçeneklerinin doğrudan etkisi vardır. Ancak B seçeneğinde Varşova Paktı'nın dağılmasının Boğazların stratejik önemini artırmasıyla bir ilgisi yoktur. Çünkü Sovyet Rusya öncülüğünde kurulan Varşova Paktı dağılmadan önce de Boğazların stratejik önemi Sovyet Rusya için tartışılmaz olmuştur. Nitekim Montrö Boğazlar Sözleşmesi (1936) sırasında Varşova Paktı kurulmamış olmasına rağmen Boğazların Türk hakimiyetine verilmesine en çok tepki gösteren ülke Sovyet Rusya olmuştur. Dolayısıyla KPSS'nin sorguladığı bilgi bu olmuştur.

(Cevap B)

29. I. Atatürk ilkelerinin Türkiye Devleti'nin temel nitelikleri olarak kabul edilmesi

II. Milletvekili yeminlerinin "Vallahi." yerine "Namusum üzerine söz veriyorum." şeklinde değiştirilmesi

III. Anayasa Mahkemesinin kurulması

Yukarıdakilerden hangileri Atatürk Dönemi gelişmeleri arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; Atatürk Dönemi İnkılapları konusu ile ilgili kronolojik bilgi gerektiren bir sorudur. Anayasa Mahkemesi'nin kurulması bilindiği gibi 1961 Anayasası ile olmuştur. 2009 KPSS Anayasa Mahkemesi'ni önemsemiş ve Anayasa ve Yurttaşlık sorularında da kurulduğu zamanı sormuştur. I. öncüldeki Atatürk ilkelerinin Anayasa'ya eklenmesi 1937 tarihinde yani Atatürk Dönemi'nde gerçekleşmiştir. II. öncüldeki milletvekili yeminlerinin "Vallahi." yerine "Namusum üzerine söz veriyorum." şeklinde değiştirilmesi 1928'de 1924 Anayasa'sında yapılan değişiklikle gerçekleştirilmiştir.

(Cevap C)

30. Balkan Devletleri arasında yakınlaşma başlaması ve Balkan Paktı'nın kurulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu savunulamaz?

- A) Birleşmiş Milletler Teşkilatının kurulmuş olması
- B) İtalya'nın Doğu Akdeniz'e egemen olmak istemesi
- C) Almanya'da Nazi Partisinin iktidara gelmesi
- D) Silahlanma yarışının hızlanması
- E) İtalya'da faşizmin güçlenmesi

Çözüm:

Soru; Atatürk Dönemi Dış Politika konusuyla ilgili kronoloji bilgisi gerektiren bir sorudur. Balkan Devletleri arasında II. Dünya Savaşı'nın yaklaşması üzerine sınırları korumak ve bölgesel barışı sağlamak amacıyla 1934 tarihinde Balkan Antantı olarak da bilinen Balkan Paktı kurulmuştur. Sorunun cevabı olarak verilen Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurulması ise II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru 1945 yılında olmuştur. Dolayısıyla Balkan Paktı'nın kurulmasına Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurulmasının etki etmesi imkansızdır. Ancak son soru olması nedeniyle dikkat dağılmasına bağlı olarak Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) olarak algılandıysa yanlış yapılabilir ama diğer şıkların elenmesiyle yine A seçeneği bulunabilir.

(Cevap A)

31. Bir Türkiye fiziki haritasında kahverengi tonlarının fazla olduğu yerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karın yerde kalma süresinin uzun olduğu
- B) Yıllık sıcaklık farkının az olduğu
- C) Gerçek alanla iz düşümsel alan arasındaki farkın fazla olduğu
- D) Akarsuların çağlayanlar oluşturduğu
- E) Ulaşımında güçlüklerle karşılaşıldığı

Çözüm:

Türkiye fiziki haritası ile ilgili renk basamaklarına dayalı olarak yorum yapabilmek için renklerin ifade ettiği anlamları ve yükselti basamaklarını bilmek gerekir. Renklendirmeye dayalı olarak yapılan bir haritada;

0 - 200 m arası koyu yeşil

200 - 500 m arası açık yeşil

500 - 1000 m arası sarı

1000 - 1500 m arası turuncu

1500 m - üstü kahverengi ve tonlarını ifade eder.

O halde, bir Türkiye fiziki haritasında kahverengi tonunun fazla olduğu yerler 1500 m'nin üstünde olduğu yerlerdir. Yükseltinin fazla olduğu yerlerde;

- a) Sıcaklık düşük olur.
- b) Yıllık sıcaklık farkı fazladır.
- c) Sıcaklık düşük olduğu için karın yerde kalma süresi uzundur.
- d) Akarsuların akış hızı fazla ve yüksekte düşmesi nedeniyle çağlayanlar meydana gelir.
- e) Ulaşım göç, yol yapım masrafı çoktur.
- f) Gerçek alan, ile izdüşümsel alan arası farkı azdır.
- g) Tarım yapılabilme süresi kısadır.

(Cevap B)

32. Aşağıdakilerden hangisinin Akdeniz Bölgesi'yle Karadeniz Bölgesi arasında farklılık göstermesi enlem etkisine bağlanamaz?

- A) Orman üst sınırı
- B) Deniz turizmüne uygun sürenin uzunluğu
- C) Yağışın mevsimlere göre dağılışı
- D) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi
- E) Gündüz süresinin uzunluğu

Çözüm:

Enlem; Ekvator'dan Kutuplara doğru değişen olayları ifade eder. Ülkemizde Akdeniz Bölgesi Karadeniz'e göre Ekvator'a daha yakındır. Bu nedenle Akdeniz Bölgesi'nden Karadeniz'e doğru ilerledikçe enleme bağlı olarak;

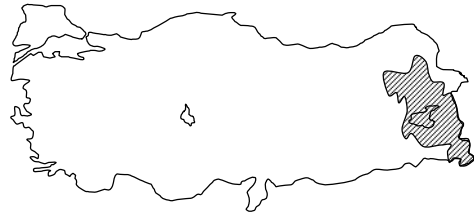
- a) Orman üst sınırı alçalır. (Sıcaklığa bağlı olarak).
- b) Kıyı turizmi yapabilme süresi kısalmır.
- c) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresinde uzama olur.
- d) Gece - gündüz süreleri uzar.
- e) Kalıcı karın alt sınırı düşer.
- f) Sıcaklık azalır.
- g) Güneş'in doğuş ve batışı uzar.

Yağışın mevsimlere dağılışı, yükselti, yer şekilleri, kara ve denizlerin dağılışı, maden yatakları gibi coğrafi durumlar üzerinde enlem etkisi bulunmaz. Sorunun cevabını teşkil eden "yağışın mevsimlere dağılışı" iklimin karakteristik özelliğinden ve kendisini etkileyen hava kütlelerinin etkinliğinden kaynaklanır.

(Cevap C)

FİLOZOF YAYINCILIK

33.

Yukarıdaki Türkiye haritasındaki taralı alanda yıl içinde çığ olasılığının fazla olmasında,

- I. mutlak nem oranının az olması,
- II. arazinin eğimli olması,
- III. ortalama yükseltinin fazla olması,
- IV. kar yağışının fazla olması

etmenlerinden hangileri etkilidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Çözüm:

Çığ; kar tabakasının çeşitli nedenlerle hareketi sonucu oluşan tabii afet olayıdır. Çığa neden olan kar kütlelerinin hareketine neden olan olaylar arasında;

- 1) Eğimin fazlalığı: Bu durum kütlelerin aşağı doğru olan hareketini kolaylaştırır. Bu nedenle eğimli yerlerde çığ riski daha fazladır. Ülkemizin Doğu Karadeniz, Toroslar ve Doğu Anadolu'nun eğimli kesimlerinde bu neden çığ riski daha fazladır.
- 2) Kar yağışının fazla olması: Çığ afeti kar tabakasına bağlı olarak oluştuğuna göre çığın oluşabilmesi için kar yağışına ihtiyaç vardır. Bu nedenle kar yağışı fazlalaştıkça kar tabakasının kalınlığı ve kütleli meyli artar. Bu da çığ oluşumuna neden olur.

Soruda ortalama yükseltinin fazla olması adayların çelişkiye düşmesine neden olmuş olabilir. Yükselti, beraberinde eğimi de getirirse çığa neden olur. Her yüksek yeri eğimli olarak düşünmek doğru olmaz. Örneğin Erzurum ovası 1850 m yüksekliktedir ancak düzdür.

(Cevap D)

34. Aşağıdaki tabloda 1950 ve 2000 yıllarında Türkiye'nin aritmetik, fizyolojik ve tarımsal nüfus yoğunlukları verilmiştir.

	1950	2000
Aritmetik nüfus yoğunluğu	26	89
Fizyolojik nüfus yoğunluğu	131	282
Tarımsal nüfus yoğunluğu	107	98

Bu tablodaki bilgiler,

- I. 2000 yılında kırsal kesimde yaşayan insan sayısı 1950 yılındakinden azdır.
- II. 1950 - 2000 yılları arasında Türkiye'nin nüfusu üç kattan fazla artmıştır.
- III. 2000 yılında tarım alanlarının toplam yüz ölçümü, 1950 yılındakinden daha azdır.

yargılarından hangilerine ulaşmak için yeterlidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Çözüm:

$$\text{Aritmetik Yoğunluk} = \frac{\text{Toplam Nüfus}}{\text{Toplam Yüzölçümü}}$$

$$\text{Fizyolojik Yoğunluk} = \frac{\text{Toplam Nüfus}}{\text{Ekili - Dikili Alan}}$$

$$\text{Tarımsal Yoğunluk} = \frac{\text{Tarımsal Nüfus}}{\text{Tarım Alanları}}$$

şeklinde bulunur.

Sorudaki öncülleri incelediğimizde;

I. öncülde, "2000 yılında kırsal kesimde yaşayan insan sayısı 1950 yılındakinden azdır." ifadesinde fizyolojik ve tarımsal nüfus yoğunluklarına bakmak gerekir. Bu durumda 2000 yılındaki kırsal nüfusun 1950'den az olmadığı görülür. Bu durumda I. öncüle ulaşılamaz.

II. öncülde, "1950 - 2000 yılları arasında Türkiye'nin nüfusu üç kattan fazla artmıştır." ifadesi için aritmetik yoğunluğa bakmak gerekir. 1950'de - 26 olan bu yoğunluk üç kattan fazla artarak 2000 yılında 89'a çıkmıştır. Bu durumda öncül doğrudur.

III. öncülde, "2000 yılında tarım alanlarının toplam yüzölçümü 1950 yılındakinden daha azdır." ifadesi için tarımsal yoğunluğun tek başına bilinmesi yeterli değildir. Tarımsal nüfus yoğunluğundaki azalmaya bakarak tarım alanlarının da azaldığı söylenemez. Tarım alanlarının yüzölçümü arttığı için yoğunlukta düşme, ya da göçten dolayı azalma gibi herhangi bir sebeple tarımsal nüfus yoğunluğu değişmiş olabilir. Bu durumda öncüldeki ifade doğru değildir.

(Cevap B)

35. Aşağıdakilerden hangisi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde nüfusun yoğun olduğu alanlar arasında yer almaz?

- A) Su kaynaklarına yakın alanlar
B) Sulama olanakları iyileşen ovalar
C) Ulaşım açısından önemli kavşaklar
D) Endüstrinin yoğun olduğu yerler
E) Hidroelektrik enerjinin üretildiği yerler

Çözüm:

Ülkemizin en küçük coğrafi bölgesini teşkil eden Güneydoğu Anadolu'da nüfusun dağılışını kontrol eden etkenlerin başında; bölgenin coğrafi unsurlarından kuraklık ya da su gelmektedir. O nedenle bölgede su kaynaklarının olduğu yerler nüfusun da kümelendiği sahaları teşkil eder. Bunun dışında ulaşım imkanları gelişmiş sahaları (Gaziantep örnektir), sanayinin geliştiği, dolayısıyla iş imkanlarının arttığı yerleri de bölgedeki nüfus yoğunluğunun arttığı kesimlerdir. Sorunun cevabı olan "Hidroelektrik enerjinin üretildiği yerler" eğimin ya da akarsu akışının enerji üretimi için elverişli olanakları meydana getirdiği sahalarını oluşturmaktadır.

(Cevap E)

36. Türkiye'de, çalışan nüfus içinde tarım sektörünün oranı 1980 yılında % 60 iken, bu oran 2000 yılında % 48'e düşmüştür.

Aşağıdakilerden hangisinin bu azalmaya neden olduğu söylenebilir?

- A) Dış satımda tarım ürünleri payının azalması
B) Tarımda makineleşmenin artması
C) Kent sayısının artması
D) Ulaşım olanaklarının artması
E) Yetiştirilen tarım ürünü çeşidinin artması

Çözüm:

Ülkemizde tarım sektöründe çalışan nüfus oranının 1980'den 2000 yılına kadar azalma göstermesi tarımda makineleşme etkisiyle olmuştur. Çünkü makine kullanımı insan gücüne olan gereksinimi azaltmakta, işsiz kalan insanlar göçe katılmaktadır. Bu durum kırsal kesimdeki nüfus azalmasına yol açmaktadır.

(Cevap B)

37. Aşağıdaki tabloda dört bölgede yetiştirilen dört farklı tarım ürününün, Türkiye üretimindeki payları verilmiştir.

Bölgeler	Oran (%)
Akdeniz	100
Güneydoğu Anadolu	93
Marmara	77
Doğu Anadolu	64

Bu bilgilere göre tabloda, aşağıdaki ürünlerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Tütün
B) Kırmızı mercimek
C) Muz
D) Ayçiçeği
E) Kayısı

Çözüm:

Üretim oranları verilen;

Akdeniz için %100 olan → Muz

Güneydoğu Anadolu için %93 olan → Kırmızı Mercimek

Marmara için %77 olan → Ayçiçeği

Doğu Anadolu için %64 olan → Kayısıdır.

Tabloda tütün, verilen dışında kalır. Tütünde ilk sırada gelen bölgemiz Ege Bölgesi'dir.

(Cevap A)

38. Türkiye'nin tarım politikalarıyla ilgili önemli uygulamalarından biri de destekleme alımlarıdır. Bu politikanın temeli, devletin üreticiye önceden ilan ettiği taban fiyattan ürününü satın alma garantisidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi destekleme alımlarının amaçlarından biri değildir?

- A) Üreticinin ürettiği ürünlerin elde kalmasını engellemesi
B) Üreticinin fiyatlardaki ani iniş ve çıkışlardan zarar görmesini engellemesi
C) Ürünlerin uygun fiyatlarla piyasaya sunulması ve keyfi fiyat artışlarının önüne geçmesi
D) Aynı tarım ürünlerinin ülke genelinde benzer fiyatlarla satılmasını sağlaması
E) Pazarlarda belli tarımsal ürünlere olan talebin artırılması

Çözüm:

Yorum gücüne dayalı olan soruda devletin destekleme alımı ile pazarlarda belli tarımsal ürünlerle olan talebi artırma amacı yoktur.

(Cevap E)

39. Türkiye'nin büyükbaş hayvancılığıyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Et ve süt verimleri yüksek olan ırklar çoğunluktadır.
- B) Büyükbaş hayvancılık için uygun otlaklar giderek artmaktadır.
- C) Küçükbaş hayvancılığa göre daha yaygın bir etkinliktir.
- D) Besicilik ve ahır hayvancılığı, kentlerin yakın çevresinde gelişmiştir.
- E) Dış satımda canlı büyükbaş hayvanların payı fazladır.

Çözüm:

Ülkemizde büyükbaş hayvancılık ile ilgili olarak;

- a) Yağışın bol ve gür otlakların olduğu yerlerde yaygındır. (Doğu Karadeniz, Erzurum-Kars Bölümleri gibi.)
- b) Küçükbaş hayvancılığın gerisindedir.
- c) Canlı hayvan ticaretimizde küçükbaş hayvanların oranı daha fazladır.
- d) Otlak alanları giderek azalmaktadır.
- e) Büyük kentlerin etrafında kontrollü ve bilimsel yöntemlerle yapılan besi ya da ahır hayvancılığına dayalı büyükbaş hayvancılık yapılır. İstanbul, İzmir gibi kentlerimiz bu duruma örnektir.

Bu durumda büyükbaş hayvancılık ile ilgili doğru bilginin "Kentlerin yakın çevrelerinde besi ve ahır hayvancılığının" geliştiğidir.

(Cevap D)

40. Akdeniz Bölgesi'nin ekonomik bakımdan gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi diğerlerinden daha azdır?

- A) Kıyı balıkçılığının yapılması
- B) Tarıma dayalı endüstri kuruluşlarının bulunması
- C) Turfanda meyve ve sebze üretiminin fazla olması
- D) Turizm etkinliği ve potansiyeli bakımından zengin olması
- E) Dış ticarete önemli yeri olan büyük limanlara sahip olması

Çözüm:

Akdeniz Bölgesi'nin ekonomik yapısında;

- Seracılık ve tarımsal faaliyetler (Sıcaklık ve verimli toprakların varlığı) önemlidir.
- Tarım geliştiği için tarımsal ürünleri işleyen sanayi kuruluşları yaygındır.
- Güneşli gün sayısı ve kıyı yapısının turizmde uygunluğu nedeniyle turizm faaliyetleri gelişmiştir.
- Koy ve körfezlerin varlığı büyük limanların varlığına bu da dış ticarete limanların önemini artmasına neden olmuştur.

Bölge ekonomisinde "kıyı balıkçılığının, rolü çok azdır.

- a) Deniz suyunun tuzlu olması
- b) Buharlaştırmanın çok olması
- c) Balıkların besin maddesi olan planktonların azlığıdır.

(Cevap A)

41. Türkiye'de aşağıdakilerden hangisinin ormana verdiği zararın diğerlerinden daha az olduğu söylenebilir?

- A) Tarım alanı açma
- B) Keçi otlatma
- C) Yangınlar
- D) Heyelan
- E) Kaçak kesim

Çözüm:

Ülkemizde orman tahribinde;

- Tarım alanı açma gayreti nedeniyle ormanlarımız azalmaktadır.
- Yangınlar, özellikle güney kesimlerimizde orman alanlarımızı azaltmaktadır.
- Yakacak odun, temin etme, sanayi ve diğer başka sebeplerle illegal biçimde yapılan kaçak kesimler orman varlığımızı giderek daraltmaktadır.
- Özellikle Akdeniz bölgemizde kıl keçilerinin tahribi sonucu ormanlarımız zarar görmektedir.

Ülkemizde heyelan olayı tabii bir afet olarak yarıda sayılan etkenlerin oluş sıklığına göre daha az meydana gelmektedir. Bu nedenle ormana verdiği zarar diğerlerine göre daha azdır.

(Cevap D)

42. Doğu Karadeniz ve Hakkâri bölümlerinde,

- I. akarsuların akış hızının yüksek olması,
- II. tarımsal ürün çeşidinin az olması,
- III. yayla ve dağ turizminin gelişmiş olması,
- IV. bölüm dışına göçün fazla olması

özelliklerinden hangileri ortaktır?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

Çözüm:

Doğu Karadeniz ve Hakkari Bölümlerinin ortak özellikleri için;

- Yükselteleri ve eğimleri fazla olduğu için akarsuların akış hızları fazladır.
- Ekonomik faaliyetlerdeki yeterli ve gerekli olan gelişim sağlanamadığından (sanayi azlığı, ulaşım güçlüğü vs.. gibi etkenler) bölümlerde işsizlik fazladır. Bu durum göçe neden olmaktadır.

Öncüllerde "yayla ve dağ turizminin gelişmiş" olması yalnızca Doğu Karadeniz Bölümü için, "Tarımsal ürün çeşidinin az olması" ise Hakkari Bölümü için doğrudur.

Bu durumda I ve IV nolu öncüller ortak özellikleri oluşturur.

(Cevap C)

43. Türkiye'de tarımsal etkinliklerin zorlaşmasında,

- I. eğimin fazla olması,
 - II. ortalama yükseltinin fazla olması,
 - III. şiddetli yaz kuraklığı yaşanması
- etkili olmaktadır.

Buna göre, I, II ve III numaralı etmenlerin daha çok etkili olduğu iller aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A) Kars	Konya	Rize	Rize
B) Konya	Rize	Kars	Kars
C) Rize	Kars	Konya	Konya
D) Kars	Rize	Konya	Konya
E) Rize	Konya	Kars	Kars

Çözüm:

Tarımsal etkinliklerin zorlaşmasında;

- I. Eğimin fazla olmasına bağlı olan ilimiz → Rize
- II. Ortalama yükseltinin fazlalığına bağlı olan ilimiz → Kars
- III. Şiddetli yaz kuraklığına bağlı olan ilimiz ise → Konya'dır.

Soruda eğimin fazla olduğu il için Kars ili çeldirici olmuştur. Unutulmamalıdır ki Doğu Anadolu illerimiz öncelikli olarak yükselti unsuruyla ön plana çıkarlar. Oysa bölgenin eğimi Akdeniz'den daha azdır.

(Cevap C)

44. I. Afyonkarahisar – Et ve süt ürünleri

- II. Kırıkkale – Petrokimya
- III. Zonguldak – Orman ürünleri
- IV. İstanbul – Pamuklu dokuma

Yukarıdaki illerden hangileri, birlikte verilen endüstri kolu için gerekli ham madde bakımından zengindir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Çözüm:

Hammadde ve ilgili sanayi dalı eşleştirmesinin yapıldığı bu soruda

- I. Afyonkarahisar - Et ve süt ürünleri
- II. Zonguldak - Orman ürünleri istenilen özelliklere sahiptir.

İstanbul için pamuklu dokuma gerekli hammaddeye daha az elverişlidir. Çünkü pamuklu dokuma için gerekli olan pamuk hammaddesi Güneydoğu Anadolu, Ege'de önce gelmektedir.

(Cevap B)

45. Türkiye'nin ekonomik etkinliklerine ait aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Elektrik enerjisinin büyük bir kısmı yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilir.
- B) Kırsal kesimde en yaygın hayvancılık etkinliği arıcılık ve balıkçılıktır.
- C) Tarım sektörünün millî gelirdeki payı diğer sektörlerden fazladır.
- D) Dış ticarete ilk sırada yer alan ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir.
- E) Gıda endüstrisinde ham maddenin büyük bir kısmı ülke içinden karşılanmaktadır.

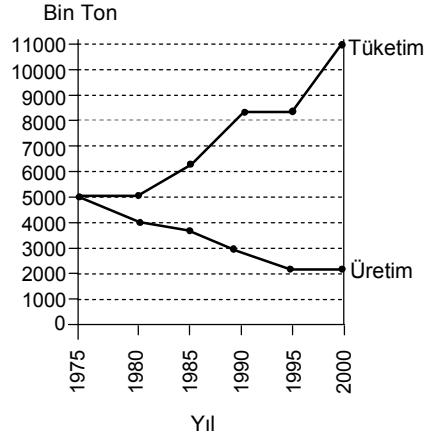
Çözüm:

Ülkemizdeki ekonomik etkenler ile ilgili;

- Gıda endüstrisi için gereksinim duyulan hammaddenin büyük kısmı ülke kaynakları ile sağlanır.
- Elektrik enerjimizin büyük kısmı yenilenebilir kaynaklarla değil, doğalgaz, linyit gibi yenilenebilen enerji kaynaklarıyla sağlanır.
- Kırsal kesimlerimizde en yaygın hayvancılık etkinliği arıcılık ve balıkçılık değil, tarım ve hayvancılıktır.
- Tarım sektörünün milli gelirdeki payı diğer sektörlerden azdır. Türkiye, gelişen bir ülke trendinde olduğu için sanayi ve teknolojiye dayalı sektörlerin milli gelirdeki payı daha fazladır ve giderek artmaktadır.
- Dış ticaretimizde ilk sıralarda Rusya ve Almanya gibi ülkeler gelir.

(Cevap E)

46. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de 1975 - 2000 yılları arasındaki taş kömürü üretim ve tüketim miktarları gösterilmiştir.

Yalnızca grafikten yararlanılarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabılır?

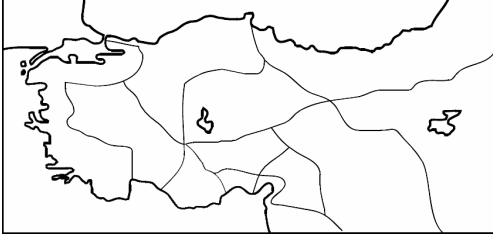
- A) Taş kömürü rezervinde azalma olmuştur.
- B) Taş kömürü üretim teknolojisinde değişme olmuştur.
- C) Tüketimde diğer kömür türlerinin payı artmıştır.
- D) Üretimin tüketimi karşılama oranı düşmüştür.
- E) Taş kömürünün kullanım alanları artmıştır.

Çözüm:

Grafik dikkatle takip edilirse, üretimde giderek azalma meydana gelmişken, tüketim genel eğilimde artmıştır. Bu durumda üretimin tüketimi karşılama oranında düşme yaşanmıştır.

(Cevap D)

47. Aşağıdaki haritada, Selçuklu Döneminde Anadolu'daki kervan ticaretinin yapıldığı yollar gösterilmiştir.

Bu haritadaki yollar dikkate alındığında, Anadolu'daki ulaşım ile ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Akdeniz kıyılarına ulaşmada Toroslar üzerindeki doğal geçitlerin kullanıldığı
- B) Kıtalar arasında ulaşımın gelişmiş olduğu
- C) Deniz taşımacılığında Ege limanlarının kullanıldığı
- D) Kıyı boyunca ulaşımın gelişmiş olduğu
- E) Tüm yolların akarsu vadilerini izlediği

Çözüm:

Haritadaki yollar genel olarak Akdeniz'e ulaşmaktadır. Selçuklu döneminde ticareti geliştirmek Antalya, Alanya gibi yerler alınmış ve bu faaliyet alanı için çaba gösterilmiştir. Ticari faaliyet için en önemli etken ise ulaşımın gelişmesidir. Ancak Akdeniz kıyısına ulaşımı kıyıya paralel Toros sistemi zorlaştırmaktadır. Bu nedenle "Akdeniz kıyısına ulaşımı sağlamada Selçuklu döneminde doğal geçitler kullanılmıştır." sonucu haritadan çıkarılabilir.

(Cevap A)

48. Menteşe Yöresi'nin turizm merkezlerinde, aşağıdakilerden hangisinde yıl içerisinde diğerlerinden daha büyük oranda değişiklik görülür?

- A) Yaz aylarının sıcaklık değerlerinde
- B) Deniz suyu sıcaklığında
- C) Aritmetik nüfus yoğunluğunda
- D) Tarımsal etkinliklerde
- E) Kültür balıkçılığında

Çözüm:

Menteşe Yöresi, ülkemizin Muğla ve çevresini kapsayan kesimdir. Bu yöremiz doğal ve tarihi olarak turizm çekiciliğine sahiptir. Turizm demek insan sayısındaki belli bir zaman dilimi için artış demektir. Yüzölçüm sabit kalmak şartıyla nüfustaki artış ya da azalış o sahadaki Aritmetik nüfus yoğunluğunu değiştirir. Şıklarda tarımsal etkinlikler ve kültür balıkçılığı gibi etkenlerde etkilenir ancak soru kökünde daha büyük oranda ifadesine dikkat edilmelidir.

(Cevap C)

49. Aşağıdakilerden hangisi sosyal hayatı düzenleyen kurallardan biri değildir?

- A) Din kuralları
- B) Fizik kuralları
- C) Görgü kuralları
- D) Ahlak kuralları
- E) Hukuk kuralları

Çözüm:

Soru; Temel Hukuk Bilgileri ile ilgili hazırlanmış kolay bir sorudur. Sosyal hayatı düzenleyen kuralların akılda kalması için şöyle bir kodlama yapılabilir. Din - Görgü - Ahlak - Hukuk

Manevi ve maddi yaptırımları olan bu kurallar arasında fizik kuralları yoktur.

(Cevap B)

50. Kullanıldıkları zaman mevcut bir hukuki durumu tamamen ortadan kaldıran haklara ne ad verilir?

- A) Kişilik hakları
- B) Kurucu yenilik doğuran haklar
- C) Alelade haklar
- D) Bozucu yenilik doğuran haklar
- E) Değiştirici yenilik doğuran haklar

Çözüm:

Soru; Temel Hukuk Bilgilerini ölçme amaçlı Temel Haklar ve Ödevler konusunu kapsayan bir sorudur. Buna göre, kullanıldıkları zaman mevcut bir hukuki durumu tamamen ortadan kaldıran haklara bozucu yenilik doğuran haklar denilmektedir. Burada sorudaki ve cevaptaki altını çizdiğimiz iki kelimeye dikkat edilmeliydi.

(Cevap D)

51. Aşağıdakilerden hangisi borçlar hukukuna hakim olan ilkelerden biri değildir?

- A) Sözleşme özgürlüğü ilkesi
- B) Eşitlik ilkesi
- C) Zaman aşımı ve hak düşürücü süreye uğramama ilkesi
- D) Nispiyet ilkesi
- E) Üçüncü kişi aleyhine borç kurulamaması ilkesi

Çözüm:

Soru; Temel Hukuk Bilgilerinden Özel Hukuka bağlı Ticaret Hukuku'nun içeriğinde yer alan Borçlar Hukuku ile ilgili ayrıntılı ve seçici bir sorudur. Borçlar hukukuna hakim olan ilkeler arasında sözleşme özgürlüğü, eşitlik, nispiyet, üçüncü kişi aleyhine borç kurulamaması yer alır; ancak zaman aşımı ve hak düşürücü süreye uğrama ilkesi olamaz. Çünkü zaman aşımı ve hak düşürücü süreye uğrama ilkesi vardır.

(Cevap C)

Çözüm:

Soru; Anayasa hukuku ile ilgili olup KPSS'nin her sene sorduğu klasik 1982 Anayasa'sı sorgulama sorusudur. Buna bağlı olarak seçim dönemi ile ilgili sorulmuş bu soruda A, B, C ve D seçeneklerindeki bilgiler yanlış verilmiştir. TBMM Genel Kurulu veya Cumhurbaşkanı tarafından yenilenmesine karar verilen meclis yetkileri, yeni meclisin seçilmesine kadar devam eder bilgisi 1982 Anayasa'sında aynen yer almaktadır. Öğrenciler arasında çeldirici seçenek olarak görülen B seçeneğinde meclisin seçim kararı almasında en az salt çoğunluğun oyu ifadesi yanlış verilmiştir.

(Cevap E)

52. 1982 Anayasası'na göre, TBMM'nin seçim dönemi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) 2007 yılında gerçekleştirilen Anayasa değişikliği uyarınca TBMM seçimleri 5 yılda bir yapılır.
- B) Meclis, seçim dönemi dolmadan üye tam sayısının en az salt çoğunluğunun oyu ile erken seçim kararı alabilir.
- C) Meclisin, seçim dönemi dolmadan erken seçim kararı alması üzerine yapılan seçime ara seçim denir.
- D) Cumhurbaşkanı, ülkenin herhangi bir nedenle siyasi bunalıma girdiğini düşündüğü her durumda, bu bunalımı çözmeye amacıyla TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar verebilir.
- E) TBMM Genel Kurulu veya Cumhurbaşkanı tarafından yenilenmesine karar verilen Meclisin yetkileri, yeni Meclisin seçilmesine kadar devam eder.

53. Türkiye'de Anayasa Mahkemesi ilk kez hangi anayasal düzenlemede yer almıştır?

- A) 1921 Anayasası'nda Cumhuriyetin ilanı için yapılan değişikliklerle birlikte
- B) 1924 Anayasası döneminde çok partili yaşama geçiş için yapılan değişikliklerle birlikte
- C) 1961 Anayasası'nda
- D) 1961 Anayasası'nda 1971 yılında yapılan kapsamlı değişikliklerle birlikte
- E) 1982 Anayasası'nda

Çözüm:

Soru; Anayasa Hukuku ile ilgili sorulmuş kolay bir soru olup tarih bilgileri ile de yapılabilirdi. Anayasa Mahkemesi ilk kez 1961 Anayasa'sı ile kurulmuştur. Sorudaki düzenleme ifadesi kafa karıştırmak ve D şikkına yönlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Ancak dikkatli öğrenciler ilk kez ifadesini dikkate alarak doğru seçeneği bulabilirdi.

(Cevap C)

54. 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa'nın değiştirilmesi, TBMM üye tam sayısının en az üçte biri tarafından yazıyla teklif edilebilir.
- B) TBMM Genel Kurulu, Anayasa değişikliğine ilişkin kanunların kabulü sırasında, bu kanunun halkoyuna sunulması hâlinde, Anayasa'nın değiştirilen hükümlerinden hangilerinin birlikte, hangilerinin ayrı ayrı oylanacağını da karara bağlar.
- C) Anayasa'nın değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin kabulü, Meclisin üye tam sayısının en az beşte üç çoğunluğunun gizli oyuyla mümkün olabilir.
- D) TBMM Genel Kurulu tarafından üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile kabul edilen bir Anayasa değişikliğini, Cumhurbaşkanı dilerse halkoyuna sunabilir, dilerse yürürlüğe girmesi için Resmî Gazete'de yayımlanmasına karar verebilir.
- E) TBMM Genel Kurulu acil hâllerde Anayasa değişikliğine ilişkin tekliflerin bir kez oylanmasının yeterli olacağına karar verebilir. Ancak, böyle bir kararın alınabilmesi, TBMM üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğunun oyu ile mümkün olabilir.

Çözüm:

Soru; Anayasa Hukuku konusu ile ilgili bu yıl sorulmasını beklediğimiz çok gündemde olan 1982 Anayasa'sının değiştirilmesini içeren bir sorudur. Anayasa değişikliği ile ilgili verilen bilgilerden E seçeneği hatalıdır. Çünkü acil hallerde Anayasa değişikliğine gerek yoktur. Anayasa değiştirilmez.

(Cevap E)

55. Aşağıdakilerden hangisi idari yargı kuruluşları arasında yer alır?

- A) Vergi mahkemeleri
- B) Yargıtay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Sulh hukuk mahkemeleri
- E) Asliye ceza mahkemeleri

Çözüm:

Soru; Anayasa hukuku ve idare hukuku konularını içeren bir özelliğe sahip olup kolay bir sorudur. Buna bağlı olarak Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi yüksek yargı organlarıdır. Asliye Ceza ve Sulh Hukuk Mahkemeleri ise idari olmaksızın ziyade adli hukuk mercileridir. Vergi mahkemeleri idari yargı kuruluşudur.

(Cevap A)

56. I. Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun

II. Sakarya İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

III. Tapu Planları Tüzüğü

Yukarıdakilerden hangileri Bakanlar Kurulu tarafından yapılan işlemlerden biridir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
- D) II ve III E) I, II ve III

Çözüm:

Soru; Anayasa hukuku konusunun yürütme bölümünü içermektedir. Buna göre, I. öncülde verilen kanunu çıkarmak yasamanın; yani parlamentonun görevidir. II. öncülde verilen kanun hükmünde kararname çıkarma Bakanlar Kurulu'na meclis tarafından verilen yetki ile çıkarılabilir. Tüzük çıkarmak olağan konularla ilgili Bakanlar Kurulu'nun görevleri arasında gösterilir.

(Cevap D)

57. Aşağıdakilerden hangisi yerel yönetimler arasında yer almaz?

- A) Ankara Büyükşehir Belediyesi
- B) İzmir İl Özel İdaresi
- C) İstanbul Ticaret Odası
- D) Bandırma Belediyesi
- E) Kozaklı Köyü

Çözüm:

Soru; bu sene sorulması pek fazla beklenmeyen idare hukuku konusunu içermektedir. Bu soru ile ilgili idarenin merkezden yönetim, yerinden yönetim şeklinde ikiye ayrıldığı zamanın incelenmesi işi kolaylaştırır. Yerel yönetimler genel anlamda belediyelerden, köylerden ve özel idarelerden oluşur. Merkezden yönetim diye sorsaydı o zaman başkentte bulunan kuruluşlar, kaymakamlıklar il genel idarelerinden ve müdürlüklerden söz edecekti. Dolayısıyla Ticaret Odası bir yönetim birimi değildir.

(Cevap C)

58. 2008 yılında dünya ekonomisindeki toplam dış borcun yaklaşık % 60'ı aşağıdaki ülke gruplarından hangisine aittir?

- A) Çin, Japonya, Rusya
- B) Kanada, Brezilya, Arjantin
- C) Türkiye, Brezilya, İspanya, Endonezya
- D) İngiltere, Fransa, Kanada, İtalya
- E) ABD, İngiltere, Fransa, Almanya

Çözüm:

Soru; Güncel Olaylar ve Uluslararası Kuruluşlar konusunu kapsamaktadır. Doğal olarak bu yılın en güncel konusu Dünya ekonomik krizi olup tahmin edilmesi muhtemel bir konudur. Ancak nasıl bir soru sorulacağına tahmini güç olmuştur. KPSS Türkiye'nin dış borcunun olduğunu ama bizden daha borçlu ülkeler var mesajını vermeyi amaçlamış olduğunu düşünüyorum. Dünya'nın en borçlu ülkesi sıralamasında ABD, İngiltere, Fransa ve Almanya gelmektedir. Türkiye bu sıralamada 27. sırada yer almıştır.

(Cevap E)

59. Dünyada Türkiye'nin de dahil olduğu gelişmiş ve gelişmekte olan 20 ülkenin oluşturduğu G-20 toplantısı, 2009 yılı Nisan ayında hangi şehirde yapılmıştır?

- A) Londra
- B) Paris
- C) Berlin
- D) Strasbourg
- E) Roma

Çözüm:

Soru; Güncel olaylar konusunun beklenen bir sorusudur. G-20 toplantısı Nisan 2009'da Londra'da Türkiye'nin de katılımıyla gerçekleşmiştir.

(Cevap A)

60. Dünya Ticaret Örgütü'nün 2008 Dünya Ticareti Raporu'na göre en çok ithalat ve ihracat yapan 30 ülke listesinde Türkiye'nin sıralamadaki yeriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

	İthalat	İhracat
A)	25. sırada	25. sırada
B)	20. sırada	İlk 30'a giremedi.
C)	İlk 30'a giremedi.	10. sırada
D)	20. sırada	20. sırada
E)	10. sırada	10. sırada

Çözüm:

Soru; Güncel olaylar konusu ile ilgili olup yine dünya ekonomik krizi ile bağlantılı seçici bir sorudur. 2008 Dünya Ticaret Örgütü'nün raporuna göre Türkiye ithalat ve ihracat yapan 30 ülke listesinde ithalatta 20. sırada ve ihracatta ise ilk 30'a giremedi. Ülkemizin uluslararası ticarete dışardan aldığı malların miktarının çok fazla olduğu yorumlanabilirdi. Dışarı sattığımız malların ise sanayi sektöründe çok gelişmemiş olduğumuzdan (heleki kriz ortamında) ilk 30'a giremediğimizi öğrencilerimizin düşünmüş olması gerekirdi.

(Cevap B)